

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

USMERNENIE

K ADAPTAČNEJ TRIEDE V ZÁKLADNEJ ŠKOLE

Bratislava máj 2025

Spracované podľa právneho stavu účinného k 1. januáru 2025

Číslo: 2025/2495-A3710

Úvod

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) vydáva usmernenie k zriadeniu adaptačnej triedy v základných školách a vzdelávaniu žiakov v adaptačnej triede. Tento dokument **je určený pre školy** bez ohľadu na zriaďovateľa.

Účelom tohto dokumentu je poskytnúť bližšie informácie o spôsobe a postupe **pri zriaďovaní adaptačnej triedy a pri poskytovaní vzdelávania** v adaptačnej triede **pre žiakov** základnej školy.

Obsahom usmernenia sú informácie o:

1. zriadení adaptačnej triedy,
2. zaradení žiaka do adaptačnej triedy,
3. zabezpečení výchovy a vzdelávania v adaptačnej triede,
4. obsahu vzdelávania v adaptačnej triede.

Základné informácie a východiská

Novelou zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z. z.“) sa s účinnosťou od 1. januára 2025 **zrušili špecializované triedy**, ktoré sa mohli v základnej škole zriaďovať za účelom preklenutia nedostatočne zvládnutých vedomostí žiakov bez dostatočných predpokladov na úspešné zvládnutie obsahu vzdelávania príslušného ročníka.

Od 1. januára 2025 špecializované triedy **nahrádzajú adaptačné triedy** podľa § 29 ods. 14 až 16 zákona č. 245/2008 Z. z., ktoré **možno zriadiť so súhlasom zriaďovateľa na účely kompenzácie chýbajúceho obsahu vzdelávania pre žiakov**:

- a) **ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk, alebo**
- b) **ktorým zariadenie poradenstva a prevencie na základe diagnostiky odporučilo úpravu cieľov, metód, foriem alebo prístupov vo vzdelávaní.**

Zároveň platí, že žiak, ktorý bol zaradený do špecializovanej triedy podľa predpisov účinných do 31. decembra 2024, ju dokončí podľa predpisov účinných do 31. decembra 2024, t. j. žiak, ktorý bol prijatý do špecializovanej triedy ju riadne dokončí.

Cieľom zriadenia adaptačnej triedy v základnej škole, ktorú žiak navštevuje, je vytvorenie vhodných podmienok na vzdelávanie žiakov, ktorí nemajú predpoklad úspešne zvládnuť daný ročník základnej školy, t. j. **kompenzovať chýbajúci obsah vzdelávania pre žiakov**:

- 1) **Z dôvodu nedostatočného ovládania vyučovacieho jazyka**, žiaci majú nadobudnúť znalosť vyučovacieho jazyka najmä prostredníctvom intenzívnej práce v skupine s nižším počtom žiakov a zároveň pokračovať v osvojovaní učiva ostatných predmetov s cieľom minimalizovať negatívny vplyv nedostatočného ovládania vyučovacieho jazyka.
- 2) **Z dôvodu diagnostiky zariadením poradenstva a prevencie, na základe ktorej odporučilo úpravu cieľov, metód, foriem alebo prístupov vo výchove a vzdelávaní**, najmä v prípade prestupu žiaka zo

základnej školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo z triedy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením do „pôvodnej“ triedy základnej školy. Cieľom je vytvoriť podmienky na postupné začlenenie žiaka do kolektívu „pôvodnej“ triedy, aby žiaci úspešne zvládli obsah vzdelávania príslušného ročníka.

Adaptačné triedy majú potenciál vytvoriť žiakom podmienky pre úspešné ukončenie základnej školy spolu s bežnou populáciou, a tak získať nižšie stredné vzdelanie.

Zriadenie adaptačnej triedy/adaptačných tried

Pre žiakov príslušnej základnej školy možno zriadiť adaptačné triedy so súhlasom zriaďovateľa.

Adaptačnú triedu možno zriadiť **pre najmenej štyroch žiakov a najviac desiatich žiakov z jedného ročníka alebo z viacerých ročníkov základnej školy.**

Zaradenie žiaka do adaptačnej triedy

Žiaka **zaraďuje** do adaptačnej triedy **riaditeľ školy s vopred prerokovaným informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka:**

- 1) na **návrh triedneho učiteľa** po **vyjadrení výchovného poradcu alebo**
- 2) na **základe vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie.**

Dôvody na zaradenie žiaka do adaptačnej triedy nemôžu vyplývať výlučne z jeho zdravotného znevýhodnenia.

Do adaptačnej triedy možno žiaka (žiakov aj viacerých ročníkov) zaradiť na nevyhnutný čas, najviac na jeden školský rok, a nie je možné ho zaradiť do adaptačnej triedy opakovane, počas plnenia školskej dochádzky.

Za žiakov, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk, možno považovať žiakov, ktorí ovládajú vyučovací jazyk školy na úrovni A1 alebo A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. **Na určenie úrovne ovládania slovenského jazyka môže žiak absolvovať vstupný test, ktorý je zverejnený na webovom sídle ministerstva¹⁾.**

Obsah vzdelávania v adaptačnej triede

Obsah vzdelávania v adaptačných triedach vychádza z učebných osnov školy pre prislúchajúcu triedu daného ročníka, v ktorom je žiak zaradený a ktorý žiak absolvuje v danom školskom roku. Vzdelávanie žiaka prebieha v súlade s príslušnými vzdelávacími štandardami štátneho vzdelávacieho programu.

Učebný plán adaptačnej triedy vychádza z učebného plánu školy pre príslušný ročník, a môže byť upravený s využitím voliteľných (disponibilných) hodín v súlade s potrebou čo najskoršej adaptácie žiakov.

Ak ide o žiakov, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra sa odporúča **vyučovať metódami a formami výchovy a vzdelávania** určenými pre výučbu cudzieho jazyka. Školy môžu v tomto procese využiť **Vzdelávacie**

---

¹⁾ <https://podporneopatrenia.minedu.sk/data/att/5a8/27420.184fe4.pdf>

Štandardy pre slovenský jazyk ako druhý jazyk²⁾, ktoré sú súčasťou vzdelávacích štandardov príslušného štátneho vzdelávacieho programu v znení jeho dodatkov.

Podrobné usmernenie k práci so vzdelávacím štandardom pre slovenský jazyk ako druhý jazyk³⁾, učebné osnovy a ďalšie užitočné informácie sú dostupné **na metodickom portáli „Učíme“**, ktorý je priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

Pri vyučovaní **ostatných vyučovacích predmetov** sa odporúča uplatňovať **stratégie a postupy podporujúce osvojovanie si vyučovacieho jazyka**. Na to možno využiť **sprievodný metodický materiál** Národného inštitútu vzdelávania a mládeže **k osvojovaniu si vyučovacieho jazyka školy pre deti a žiakov s iným materinským jazykom ako slovenským⁴⁾**.

Časť výchovno-vzdelávacieho procesu možno uskutočňovať s využitím príslušného cudzieho jazyka alebo jazyka príslušnej národnostnej menšiny.

Zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu v adaptačnej triede

Ak z priestorových, personálnych a finančných podmienok školy nie je možné zabezpečiť vyučovanie všetkých vyučovacích predmetov v adaptačnej triede, žiak môže absolvovať vzdelávanie vo vybraných vyučovacích predmetoch so zohľadnením ich aktuálnych možností a potrieb aj v „pôvodnej“ triede, z ktorej bol žiak zaradený do adaptačnej triedy.

Za koordináciu výchovy a vzdelávania, vedenie pedagogickej dokumentácie, utváranie podmienok na rozvoj pozitívnych sociálnych väzieb medzi žiakmi navzájom a medzi žiakmi a zamestnancami školy, spoluprácu so zákonnými zástupcami, pedagogickými zamestnancami a odbornými zamestnancami, za poskytovanie poradenstva vo výchove a vzdelávaní zodpovedá **triedny učiteľ** adaptačnej triedy.

Na výkon kariérovej pozície triedneho učiteľa adaptačnej triedy pre žiakov, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk, sa nevyžaduje znalosť príslušného cudzieho jazyka ani jazyka príslušnej národnostnej menšiny.

Zariadenie poradenstva a prevencie môže viesť v správe z diagnostického vyšetrenia komplexné informácie o žiakovi a môže viesť aj návrh podporného opatrenia⁵⁾, napr.

- zabezpečenie poskytovania kurzu vyučovacieho jazyka školy alebo inej podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy,
- zabezpečenie doučovania alebo cieleného učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu žiaka,
- poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní
- iné podporné opatrenia podľa individuálnych potrieb žiaka.

Súčasťou správy môže byť aj návrh na spoluprácu so školským špeciálnym pedagógom, odborným zamestnancom školy alebo školským podporným tímom.

²⁾ <https://www.minedu.sk/data/att/cc5/27217.854083.pdf>

³⁾ <https://ucime.vzdelavanie21.sk/slovensky-jazyk-ako-druhy-jazyk/>

⁴⁾ <https://podporneopatrenia.minedu.sk/data/att/473/27387.5eb13c.pdf>

⁵⁾ § 145b ods. 4 školského zákona

Overovanie dosahovania cieľov vzdelávania

Triedny učiteľ adaptačnej triedy **priebežne monitoruje a vyhodnocuje pokrok žiakov v dosahovaní individuálne určených vzdelávacích cieľov**. Odporúča sa, aby vyhodnotenie dosiahnutia vzdelávacích cieľov triedny učiteľ vykonával minimálne raz za štvrtrok, ako podklad k hodnoteniu žiaka na pedagogickú radu v spolupráci s výchovným poradcom, alebo zariadením poradenstva a prevencie s cieľom zabezpečiť zaradenie žiaka v adaptačnej triede iba na nevyhnutný čas, najviac na jeden školský rok.

Po absolvovaní vzdelávania v adaptačnej triede žiak pokračuje v príslušnom ročníku základnej školy v triede spolu s ostatnými žiakmi, t. j. žiak, ktorý bol zaradený do adaptačnej triedy v druhom ročníku, po úspešnom absolvovaní druhého ročníka v adaptačnej triede postúpi do tretieho ročníka „pôvodnej“ triedy. Žiak, ktorý na konci druhého polroka školského roka neprospeš z viac ako dvoch vyučovacích predmetov, alebo ktorý po komisionálnej skúške z vyučovacieho predmetu neprospeš, opakuje ročník v „pôvodnej“ triede.

Odporúča sa, aby riaditeľ školy zaradil žiaka späť do „pôvodnej“ triedy po konzultácií s triednym učiteľom alebo na základe vyjadrenia zariadenia poradenstva a prevencie formou písomného oznámenia zákonnému zástupcovi.

Zaradenie žiaka do „pôvodnej“ triedy príslušného ročníka základnej školy po absolvovaní vzdelávania v adaptačnej triede

Cieľom zaradenia žiaka späť do „pôvodnej“ triedy základnej školy je, aby sa žiak cítil bezpečne a rešpektovane v novom prostredí, ktoré bude zohľadňovať jeho individuálnu situáciu a potreby. Pri jeho začlenení do kolektívu triedy **spolupracujú** pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci v súčinnosti so školským podporným tímom, žiakom a jeho zákonnými zástupcami a spolužiakmi. **Vzhľadom na možnosť absolvovať vzdelávanie vo vybraných predmetoch aj v „bežných“ triedach počas pôsobenia žiaka v adaptačnej triede, môže byť žiak postupne začleňovaný do kolektívu „bežnej“ triedy zvýšením počtu vyučovacích predmetov absolvovaných s kolektívom žiakov danej „bežnej“ triedy**. Tento prístup umožňuje žiakovi prispôbiť sa novému prostrediu a pomaly sa zapájať do kolektívu budúcich žiakov.

Zároveň **je dôležité, aby triedny učiteľ a školský podporný tím** pripravili na príchod žiaka z adaptačnej triedy aj jeho budúcich spolužiakov. Vytvoriť podporné a priateľské prostredie, a tak predísť nepochopeniu. Ideálne na prehĺbenie vzťahov medzi žiakom a ostatnými spolužiakmi sú tímové hry a spoločné aktivity na budovanie priateľstva.

Pre efektívne zapojenie žiaka do kolektívu žiakov „bežnej“ triedy je potrebné vykonávať zo strany triedneho učiteľa pravidelnú spätnú väzbu a podporu s cieľom podporovať pozitívne vzťahy v triede, sledovať klímu v triede, dôsledne vnímať reakcie triedy. Ak sa vyskytnú problémy, rieši ich bezodkladne spolu so školským podporným tímom v rámci triedy a so zákonnými zástupcami. Na to, aby preradený žiak z adaptačnej triedy dosahoval primeraný pokrok, je potrebná spolupráca a komunikácia triedneho učiteľa so spolužiakmi, rodičmi za podpory školského podporného tímu. Triedny učiteľ pri tom kladie dôraz na rešpekt, trpezlivosť a ochotu pomôcť.